

зацікавленими сторонами, а саме: взаємодії з урядами, щоб впливати на енергетичні та екологічні норми, що впливають на бізнес; спілкування із замовниками, громадами, інвесторами та працівниками щодо своїх енергетичних стратегій, пристосовуючи комунікації до інтересів кожного.

Таким чином, енергетична стратегія може стати адекватною відповіддю виробництва на сучасні енергетичні виклики та сприятиме повоєнному відновленню енергетичного сектору та інтеграції у європейський економічний простір.

Література

1. Degtiareva O., Pudychева H. Ukrainian energy system: the main characteristics and factor analysis. *Management research and practice*. 2020. Volume 12, Issue 4. P. 517.
2. ISO 50001:2018(E), Energy management systems - Requirement with guidance for use, second edition, 2018-08. URL: <https://www.iso.org/standard/69426.html>

Рябоволик Т.Ф., доц., канд. екон. наук.

Центральноукраїнський національний технічний університет,
м. Кропивницький, Україна

АКТУАЛЬНІСТЬ КОНЦЕПЦІЇ LEAN-MANAGEMENT НА ПІДПРИЄМСТВАХ: ПРИНЦИПИ, СТРАТЕГІЯ ТА ІНСТРУМЕНТИ ВПРОВАДЖЕННЯ

Останнім часом в науково-практичній літературі надзвичайно популяризується питання LEAN-management, але саме поняття в різних джерелах трактують майже однаково без істотних змін. LEAN-management (ощадливе виробництво) – є однією з відомих та дієвих технологій, це концепція управління виробничим підприємством, яка заснована на постійному прагненні усунення всіх видів втрат. Ощадливе виробництво передбачає залучення до процесу оптимізації бізнесу кожного співробітника та максимальну орієнтацію на споживача. Така оптимізація надзвичайно актуальна в XXI столітті, але відомою стала ще у 80-х роках, з робіт Дж. Крафчік [1]. В подальшому впровадження концепції на підприємствах LEAN-management викликало колосальне зростання продуктивності праці і об'ємів продукції та донині залишається основною системою виробництва у багатьох галузях економіки світу.

Основними постулатами LEAN-management на сучасному виробничому підприємстві є: усунення відходів; розширення прав і можливостей працівників; зменшення запасів; підвищення продуктивності. Застосування концепції lean-виробництва на практиці дає змогу досягти коротших термінів реалізації продукції, кращої якості, а також помітно нижчих витрат ресурсів порівняно з традиційним підходом. Сьогодні ця філософія належить до найуспішніших у світі.

Зокрема в Польщі ще 17 років тому було створено Lean Enterprise Institute Polska, головне завдання якого – всебічна допомога підприємствам різних галузей економіки у впровадженні в їхню діяльність LEAN-management. Проаналізувавши дані цього інституту [2], можемо сказати, що головні тенденції ефективності впровадження ощадливого виробництва, відобразились на наступних показниках діяльності підприємств країни, а саме:

- підвищення продуктивності праці до 65 %,
- зростання ефективності використання обладнання майже на 60 % (на основі розрахунку показника OEE (Overall Equipment Effectiveness – загальна ефективність обладнання)),
- зменшення запасів у виробництві майже на 80 %,
- зменшення площ під виробництво на близько 60 %,
- скорочення часу переходу від сировини до готового продукту до 70 %.

Зазначені переваги ощадливого виробництва дають можливість окреслити п'ять головних принципів впровадження Lean-філософії у виробництво (рис. 1).

Упровадження у діяльність виробничого підприємства концепції Lean-менеджменту схематично зображено на рис. 3.

До інструментів ощадливого виробництва належать [3]:

- 1) Система 5S (sort, setinorder, shine, standardise, sustain);
- 2) Система TPM (Total Productive Maintenance);
- 3) Система SMED (Sungle-Minute Exchange of Dies);
- 4) Система Кайдзен (Kaizen);
- 5) Система Гемба Кайдзен (Gemba Kaizen);
- 6) Система захисту від помилок;
- 7) Система "чітко і вчасно";
- 8) Система "канбан" (Kanban);
- 9) Система «Дзидока» (Jidoka).

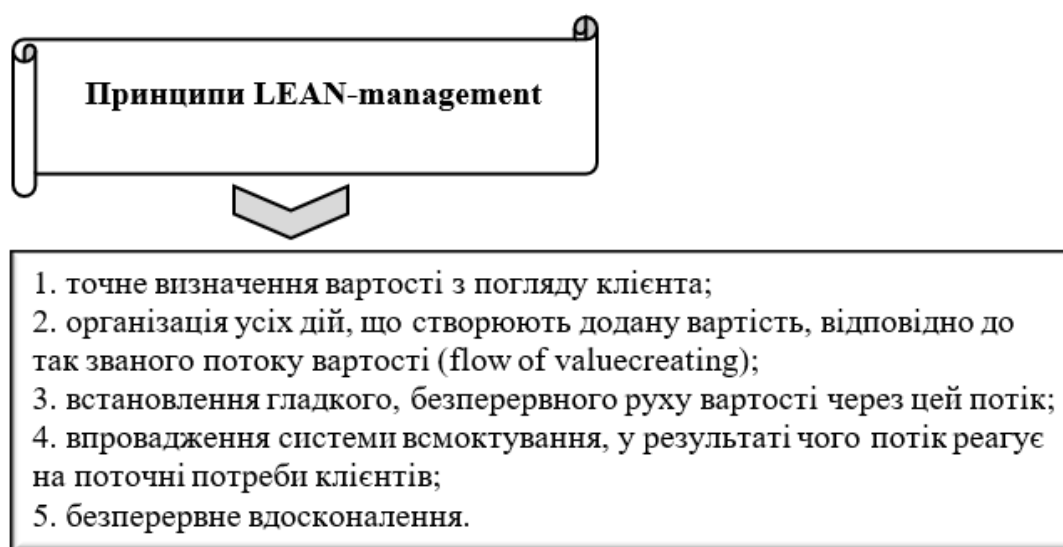

Рис. 1. Головні принципи впровадження на виробничому підприємстві Lean-філософії

Джерело: побудовано автором за матеріалами [2]

Отже, при впровадженні на виробничому підприємстві концепції LEAN-management дає змогу йому вирішити низку проблем які пов'язані з досягненням високої якості за мінімальних затрат при виготовленні продукції, зменшити терміни її створення, уникнути перевиробництва та врегулювати питання постачання. Дана концепція вважається однією з основних сучасних актуальних підходів до управління виробництвом яку необхідно впроваджувати на вітчизняних підприємствах. Подальших досліджень потребує процес упровадження LEAN-management, а також вивчення вже нагромадженого досвіду застосування цієї концепції вітчизняними виробниками.

Рис. 2. Процес та цілі впровадження концепції "Lean" у процес виробництва та управління

Джерело: побудовано автором за матеріалами [2]

Література:

1. Krafcik, J. (1988). Triumph of the Lean Production System. Sloan Management Review, MIT.

URL:

https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/6889199/mod_resource/content/4/krafcik_TEXTO_INTEGRAL.pdf (дата звернення 08.12.2023)

2. Офіційний портал Lean Enterprise Institute Polska (LEI Polska) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lean.org.pl/instytut/#>. (дата звернення 09.12.2023)

3. Риженко О.М. (2021). Особливості впровадження концепції LEAN-MANAGEMENT на металургійному підприємстві. URL: <http://pte.diit.edu.ua/article/view/260593/259139> (дата звернення 09.12.2023)

Русол І.М., здобувач вищої освіти (другий магістерський рівень)
ОПП "Менеджмент ІТ у глобальному бізнес середовищі"

Орлова А.А., кандидат економічних наук, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет
М. Кропивницький, Україна

РОЛЬ КУЛЬТУРНОГО РІЗНОМАНІТТЯ У ФОРМУВАННІ УСПІШНИХ МІЖНАРОДНИХ КОМАНД

У сучасному світі, де міжнародні зв'язки та бізнес-відносини є невід'ємною частиною економічної діяльності, розуміння та врахування культурних відмінностей стає критично важливим аспектом для досягнення успішності в управлінні. Вчені, такі як Герт Хофстеде та Едвард Т. Холл, вивчаючи аспекти крос-культурного менеджменту, підкреслюють роль